

СРПСКА НЕЗАВИСНОСТ

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ЦЕНЕ ЗА ПРЕПЛИТ:
 НА ГОДИНУ 24 ДИНА, НА ПО ГОДИНЕ 12 ДИНА, НА ЧЕТВРТ ГОД. 6 ДИНА.
 ЗА ОСТАЛЕ СЕМБЕ НА ВАЛМАНСКОМ ПОЛУГОДИЈУ.
 НА ГОДИНУ 30 ФРАНКА, НА ПО ГОДИНЕ 15 ФР. НА ЧЕТВРТ ГОД. 8 ФР.
 ЗА ДУОТРО-УГАРСКИ:
 НА ГОДИНУ 15 ФОР. 7 ВАНК., НА ПО ГОД. 8 Ф. НА ЧЕТВРТ ГОД. 4 Ф.
 ЗА СВИ ОСТАЛЕ БРЖАВЕ:
 НА ГОДИНУ 36 ФРАН., НА ПО ГОДИНЕ 18 ФР., НА ЧЕТВРТ ГОД. 10 ФР.

ИЗЛАЗИ У БЕОГРАДУ
 УТОРНИКОМ, ЧЕТВРТОМ, СУБОТОМ И НЕДЕЉОМ
 НА ЦЕЛОМ ТАБАКУ

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА У КУЉИ Г. ТОМЕ АНДРЕЈЕВИЋА
 ОБЛАСТЕКИ БЕЛАН.

ЗА ОГЛАСЕ РАЧУНА СЕ:
 ПРВИ ПУТ 12 ДИНА ПАРА ОД РЕДА, А ПОСЛЕ СВАКИ ПУТ 6 ПР.
 ЗА ПРИПОСЛАНО 50 ПАРА ДИНА. ОД РЕДА.
 Рукописи шаљу се уредништву, а преплата администрацији
 „СРПСКЕ НЕЗАВИСНОСТИ“.
 РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ. НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ.

БЕОГРАД, 19. Априла.

Ми не ћемо да одричемо свакој влади право да се ослони на органе, у које има јачега поверења. То је у главном ближа околина владина и она надлежна где министар стоји у личном одношају са млађима својим.

Но и то прибирање „људи од поверења“ и награђивање истих, као и „уклањање“ оних што „неподносе за министра“ има својих граница. И кад се те границе поруше или прекораче, онда је то јавна, плаћена деморализација. А у држави то не сме да буде, ако тренутно и буде, не сме постати правило.

Читаоци ће се сетити једнога табеларног прегледа, који је у овоме листу почетком децембра изнет: колико су и у ком размеру чиниле покрете међу чиновништвом две либералне и две конзервативне владе од 1868 до краја прошле године. Том приликом се видело, колика разлика вјани између ова два правца; видело се, колико су немилеце и управо бездушно пре конзервативци а сад лажни „напредњаци“ потезали државно чиновништво: премештајима, пензијама, збацивањима..... од сићушних практиканата, до — метрополита. А барабан с тим, може се замислити с коликим се накнадама и одакле плаћају сви ови ђефови. Овака злоупотреба министарског права о стављању чиновника у пензију, довешће, као што смо то и раније напоменули, једном приликом и само начело потпоре чиновничке у питање. И живи били па видели

дочекаће се, да ће на ову установу и на старост чиновника учинити први насртај нико други но ови исти људи, који сад чине толику употребу од ценија. Ови исти, који и за општинске писаре траже испите, а не либе се да без икаквог знања и искуства у државним пословима седну на неке 2—3 министарске столице, да са тих места опет набацају у државни шематизам своје неспособне прјатеље, рођаке и суродиче и да са по пет скокова за десет месеци аванзују своје партизане.

Говори се и данас да „Ристић и либерали слабо награђују своје људе.“ Може бити да има у овом доста математичке тачности. Цироћанац и напредњаци истина засишу „своје верне“ и капом и шаком, па опет веле да су им непоуздани и да увек морају да се подмлађују и попуњују са — *скупштинских* *кључа*, постављајући посланике за чиновнике, па после опет за посланике и тако даље.

Јест истина, да либерали не желе да партија њихова буде каква нерадничка партија, они су ради да сваки истинити њен пријатељ буде патриота и радник, задовољан са средствима, која су скромним државним имањем одмерена. Ко мисли да не ради, нек не иде овамо! А правичан рад и служба држави неће остати невидена. Државни „билмези“ и паразити најбоље се васпитавају у овим развртаним партијама, где се само монетом уздиже „ревност“ и „патриотизам“. И таква партија

јесте партија „напредњачка.“ Нек се не обмањују ова господа те врсте, и она што дају, као и она што тако често примају, да се начело може одржати новцем. Своје ненастиме и хамишне суплеменике они ће одржавати само новцем и дијурнама; кад им нестане тога државног средства, онда ће њина „српска“ напредна партија снасти на кумове, ујаке, пашеноге, зетове и браћу од стрица и — ако хоће дотични „племићи“ — браћу „од тетке!“ Као год што се распадају наше сеоске задруге махом због неискрености кућних старешина, који своје синчиће, унучиће па и доведене пасторчиће гоје и одевају, а од рада и записивања заклањају, а друге укућане терају и на орава и копање, у војинке, у шуму за дрва и код казна, не дајући им ни на део руна право, ни кожу за опуту и опанке, ни парче погаче у торбину, ни смока у заструг, но их грубо и батинам *ихте* на грло и врлети и за козама и за овцама и свињама — тако ће се са мало благослова моћи умложити и свака она партија и држава где овлада грабеж, пљачка и искључива повластица на места у врх државне совре само за извесну браћу „од тетке“ и томе подобну родбину у усходеј и нисходеј линији, почев од давнашњих „праотаца напредњачке партије“ преко министра до последњег одадије и разноснопа „Видела“ или „Садашњости“, који сви мисле да су самим Богом позвани да заграбе капом или шаком или да однесу што бар на врх прста, било у виду какве

повишице, дијурне, додатка или да им се без потписна „тисне у шаку“ или даде у виду знака, који се може да обеси о врат или да се прикачи на леву страну фрака, не разбирајући да ли су такви знаци заслужени било у земљи или ван ње, у служби отаџбини или у „званичном базању“.

Но обично: како дошло, тако прошло. Научени с једне стране на лаку заслугу или управо на пљачку многи људи, који живе од таквог начина зараде, ретко бива да што год трајно имају. То вам је увек гомила дужних и презадужених „аристократа“, који сами себе једу. Па кад најпосле изврну своје прдрте џепове, кад их сустигну неплаћени „женски“ и „мушки“ рачуни, повериоци, секвестри у дружби са другим сумњивим симптомима: онда им је прва реч како су пропали „служећи државу и народ“, а одмах за тим, ако на буди ком старе дане — досједном дугогодишњом штедњом и умереношћу — сачувао, одмах су готови с изразом: „Ето, тај је покрао државу.“ „Тај је опустео народну касу.“ Тако те распикуће чувају државно и своје а поштују туђе. Данас је постала нека врста врлина бити бескућник и поносити се тиме, грдећи поштене грађане ове државе, који су и у рату и у миру свакада давали свој део и свакад дају, што се веле: „и Богу колача и цару а-рача!“

Има у нашем државном животу

ЛИСТАК

ИЗ ИСТОРИЈЕ

Архонтије Дукљанске (Зентске).

КРАЉ ВЛАДИМИР II.
од 1101—1113 г.

II.

„Regina Jaquinta sciens, quod moriturus esset, venit cum filio suo Georgio in Scodarium causa visitandi regem. Quam ut vidit rex, permovit eam a se, et jussit eam foris egredi. Quae egressa, dixit astaantibus: Quare sic agit rex? Quid ego mali feci? Si vult scire dominus rex, patruus Dobroslavus, qui tenetur in vinculis, ipse egit, ut noceretur dominus rex. Hoc autem dixit volens perdere Dobroslavus, timens, ne ipse succederet in regnum.“
Дукл. чл. 44.

т. ј. Краљица Јакинта знајући да ће краљ умрети, дође са својим сином Ђорђеом у Скадар, да га види (causa visitandi), коју кад краљ види дође ипван себе од једне, и запоседи јој да одлази напоље. Она изашав рече предстојелима: Зашто тако поступа краљ? Како сам му зло урадила? Ако хоће да има господина краља, ко му је урадио, те да умре господина краља, урадио му је стриц Доброслав, који се држи у оковима. Ово је рекла хотећи погубити Доброслава, јер се плашила да он не заступи краља у Краљевству.

За сва ала, тровање и несреће које десиле, хроника Дукљанина, поглавница кривину на некакве безбожне, тне, најцрње људе, и има и, приципатиу тровања краља Вла-

димира; она вели: „дванаесте године краљевања краља Владимира, некакви најцрњи људи, који су били непријатељи жулана Вукана, Јакинту наговоре, те начини смртоносно пиће, у Котору, где је она живела и даде њима.“¹ Ови так најцрњи људи (pessimi homines) идући дођу у Скадар и поднесу га краљу рукама његових (ministerum) првих до њега људи, па га они преваре и он попије то отровно пиће напијајући здравцу.² Јасно је да су ови најцрњи људи а непријатељи Вуканови, отишли са отровним пићем не у Рашку, где је живео Вукан, него у Скадар, — Зентску престолницу, па се договорили са краљевим најприближнијим људма (ministerum ejus) како и на који начин краља да преваре ови најмилији краљеви људи, што они занета и учине, а то значи, да су ови краљеви ministri знали, да је то пиће отровно, на су му га ваљни у шар и поднели да попије онда, кад је он већ више чаша био попио, па је хтео напиити некакву здравцу, и већу пажњу о-

Итаque XII anno regni Bladimiri regis Jaquenta consiliata a quibusdam pessimis homines, qui in iheri erant Jppani Belcani, potione meritorum coficiens, in Sataro, quo manebat, dedit eis.“ Јакинта је одрасла у Италији, — семал гди је било на гласу Јокуста, које су била венетачкије у прављењу отровних пића. Она се научила тој вештини. Некакви најцрњи људи а непријатељи жулана Вукана и наговорили је да им направи отровно пиће, што она и уради па им га и даде. Они су били поглавити непријатељи Вукана жулана. Значи била неки велики људи. Вукан је поглавовацству дату Бодину пага Јакинта зрала.

1 Ni vero venientes in Scodarium propinaverunt regi per manus ministrorum ejus, qui ab eis decipit (est).“

браћао на оно, шта ће и како говорити а мање или ни најмање пажње није обраћао на само пиће, јер су му га подносили они, којима је он безгранично веровао.

Тине eecidit in lectulo т. ј. тада (отрован краљ) падне у кревет, — смртно се разболе. Тај глас, да се краљ смртно разболео и хоће да умре, разлегне се као гром по целој његовој краљевини. Наравно да ови „најцрњи људи“ са „највернијим краљевим министрима“, који су краља и отровали нису дрмали на су и казали краљу да га је отровала Јакинта. Овада је и Јакинта чула да је краљ на смрти и да ће да умре па за то и вели хроничар: „краљица Јакинта знајући да ће краљ умрети, оде са својим сином Ђорђеом у Скадар да учини краљу визиту.“³

Тек дакле од овога времена, када она је дознала да су „непријатељи Вуканови“ отишли у Скадар, отровали краља, и да краљ већ мора умрети, она се пушта у акцију и почиње самостално да ради, да, кад ће већ краљ умрети њен син Ђорђе наследи престо, а да не постигну своје намере ови „најцрњи људи и непријатељи Вуканови.“ Народног акт, при проглашењу краљем Владимиром јасно је показало, на племена зентска неће да признају својим госпо-

¹ Реч „министар“ онда је означавала „слугу“, па оваким је слугом био „велики слуга Бранко“ како пише на његовом попу, а оваким је „царником“ за прено“ Душана био Вуканин и т. д.
² Regina autem Jaquinta sciens, quod moriturus esset, venit cum filio suo Georgio in Scodarium causa visitandi regem.“

дарем онога, ко руши њин племенски живот, али се тако исто обелодани, да народ неће да призна ни оне, који се удружили с византинцима, каквима су били Радославићи „Византлје (цариградлије). Кад дакле краљ Владимир умре, несу могли доћи на престо Радославићи, него је највише имао изгледа краљ Доброслав „стриц“ краља Владимира „Краљица“ Јакинта сада се и у меша, да стрци дознак на престо Доброславу, а радећи у самосталном правцу, она је знала, да присталице Византинске — Радославићи не могу ни доћи. Краљица Јакинта била је највећи сушарник и противник грчкога утицаја у Дукљанске државне послове; она је била за народну самосталност и независност за самосталну краљевину и мрзела Вукана За самосталност Дукљанске био је и њезин муж Бодин и њен девер старац Доброслав, а са Византинцима су били Радославићи, које народ није ни хтео, — она, се дакле плашила од девера, да он не постане опет краљ, а после њеног девера старца Доброслава, једини је наследник био опет њезин син Ђорђе. Радославићи су ишли да ушорасте све потомке Михаила краља као васали Византинске царевине, па је народ и био противу њих, а Јакинта опет само се плашила старца Доброслава, а није зазирала од *византлја* Радославића. Док је краљ Владимир био здрав, мирно владао и држао у затвору Доброслава, краљица Јакинта је мирно живела са сином у Котору. Нису били мирни Радославићи и Гонслав, који је живео у Драчу и радио противу Владимира

штава једна багра људи који тако систематички раде у два та несретна права, грабећи за себе — а направили на туђе. И ако се коме не испуни по вољи, он се напуни као размажено дернште и ради таквог једног морају да се држе чак и министарске седнице.... То је она врста, која се барабар са Јеврејима, влања оном начелу, и — ставиће га на своје „бити имајуће“ баронске грбове: „Ubi bene, ibi patria“ т. ј. „где је за мене добро, ту је моја отаџбина“. И то су најстрашнија деца своје — отаџбине. Њихова је отаџбена мања на трбуху. Нама не треба да се на ново пменујемо, ми се већ знамо. На муци се познају јунаци а не само на платама, гозбама и по аустриским лентама и државним левентама. Земља је ова недавно имала своје тешке и чемерне, ратне и крваве дане: знаду се сви они „џењи синови“ који су се тако рећи крадом радивали сваком губитку, који су силов остављали своје душе и кревете да иду њој у помоћ.... Имаћемо кад рашчишћати и те „моралне рачуне“, као што смо готови да и за материјалне сваки понесе део своје одговорности.

Сад „Виделовић“ — продужите даље! „Свачему буде крај“, па ће тај вама немачки закон и у вашој даљој судби да се појави. Но не заборавите на оно што радите: наћиће се ко ће то вечито вама износити, да вам обнавља успомену на ваше мало патриотичне путове.

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД

У Берлину је досада редовно цар немачки или државни канцелар кнез Бисмарк, отварао државни сабор. Тај озбиљан и свечан акт, када је владалац или његов први доглавник поздрављао представнике Немачког народа, обављен је најтачније по церемонијалима, која је за такве прилике прописана двор. Цар је вагда био окружен својим грађанским и војничким великодостојницима и примао је народне представнике у белој дворани берлинске царске палате. Па и сам Бисмарк када је заступао цара, имао је вагда целу свиту цареву око себе, та-

ко да се скоро није могло ни приметити да нема цара. Тако је било досада. Но данас, како се моћни канцелар уверио, да његова финансијско-економна и у опште цела унутрашња политика не налази на одобравању у већине народних посланика; када су сви његови напори, све вешто удешене замке, сва обећавања која је учинио појединим партијама, па најзад и само неустварно увлачење владаоцавог положаја у партијску борбу разбили се о свет немачког народа, — кнез Бисмарк пише у место цара и себе министра Бетхера да отвори државни сабор. То је последње средство, којим се Бисмарк служи да омаловажи уставову државног сабора и да заплаши народне представнике. Ако и то не помогне, а изгледа да неће помоћи, онда ће Бисмарк распустити сабор; онда ће чувени државник свога доба, коме се у спољној политици цела Европа тако рећи покоравала, морати у рођеној земљи да се служи свима дозвољеним и недозвољеним средствима само да се одржи на влади. Обично најслабије владе прибегавају крајњим мерама у унутрашњој политици за своје самоодржање. Да ли ће тај прекор и Бисмарка свађи, или Бисмарк, на рачун своје спољне политике, мисли да ће моћи све унутрашње поразе и срамне прежалити, то ће најближа будућност показати. Засад је јасно, да Немачка стоји пред унутрашњом кризом и да је ту кризу Бисмарк изазвао.

— Много већа, много значајнија је криза, унутрашња и спољна, пред којом стоји Аустро-Угарска. Оставка заједничког министра Славија, под чијим је ресортом потпадала Босна и Херцеговина, изазвала је велико огорчење у Угарској и узбунила је све политичке кругове у Аустро-Угарској. Полузванични листови траже, да је Славија још пре сазива делегација да оставку, но да је то држано у тајности због самих делегација, да не би имало штетног утицаја на решење њихово у питању траженог кредита. И доиста, да су угарски делегати знали за тај корак свога љубимца, велико је питање, били, и поред оног доста значајног брисања и одкидања од тражене суме, у опште противирали тај кредит! Цела опозициона штампа у Аустро-Угарској и тако већ тумачи редукију траженог кредита као јасно неповерење према заједничкој влади. Неки листови чак и то траже, да сва три

заједничка министра одступе. Нема сумње, да се монархија налази у критичком положају, и да се у најкраћем времену мора нешто учинити, да се из тог „џорсокака“, изниђе. По свима знацима мораће ови појави утицати и на опште одношаје у Аустро-Угарској, а да то неће бити у повољном смислу, о томе није вредно ни говорити. Поред свих званичних извештаја устанак нити је угушен у Кривошијама нити у Босни и Херцеговини. То сведочи и наша денеша са Цетиња. Шта више, може се поуздано рачунати, да ће са „ђурђев данком, ајдучким састанком“ само се још већма раширити и раснати. То и Слави мора да зна, и он као одговорни министар над тим покрајинама, кад у овако критичним тренуцима отступа са управе, не чини то због личних већ због начелних узрока. Ако је вероватно мађарској, иначе такође полузваничној штампи, Славијево одступање доводи се у свезу са растећим уливом војно-апсолутистичког права, који је претео мах у администрацији Босне и Херцеговине; он дакле као представник уставног начела неће више ни пред јавним мњењем у земљи ни пред Европом да даје своје име и свој глас за маску, под којом се скривају сасвим противне тенденције, које су се притом још и као некористне показале. Слави неће више да се његовим именом замажују очи свету, да Аустро-Угарска и Херцеговина уноси бајаги куртуру, а овамо се служи целим средњевекним апсолутистичким апаратом са чисто војничком управом, те гњави тамошњи народ као стоку, горе него што су Турци чинили. Није то маленост, кад инспирисани листови, као што је „Пест. Лојд“ терете аустро-угарску управу у Босни и Херцеговини оваквим погрдама. То је доказ да је свима већ догрдна става у земљи, да је и сувише жртва у крви и новцу што су народи аустро-угарске принели за Босну и Херцеговину. С тога је појмљиво, да данас, кад у увођењу војничко-апсолутистичког права у тим земљама виде опасност за уставност по целу монархију, кад дакле поред толиких жртава још морају да страдају за своје рођене уставне тековине, — да данас и сами аустро-угарски листови, као што смо ми већ пре неки дан нагласили, увиђају да им Босна и Херцеговина не доноси никакве користи, те просто и отворено ишту да Аустро-Угарска напусти те „злосретне“ земље.

То је ситуација у земљи, по-матривају строго са аустро-угарског гледишта. Но да је спољни улив играо знатну улогу да аустро-угарска монархија дође до таквог стања, то ће свакоме постати јасно кад се обазре по Европи, кад застане у Петрограду, Лондону и Паризу, где владају људи, који су одсудно противни аустро-немачком продирању на исток.

— Заједно са нашим енглеским пријатељем г. А. Евансом пустио је дубровачки суд догледнаје ухапшене новинаре Спиридова Гоцшевића и Алексифа.

— У хрватском сабору интерцедовао је српски заступник Васа Ђурђевић бана хрватског због наименовања Анђелићевог за патријарха. Као што „Застава“ јавља, његов говор којим је интерцедацију пропратио, учинио је велики утисак на све странке у сабору.

— Бугарски кнез оставио је 15 о. м. своју нову отаџбину да походи своју породицу у Дармштату. За време тридесетог одсуства заступаће га министарски савет са председником државног савета. Кнез Александар уважио је пред свој полозак оставку министра војног, ђемерала Крилова, и поверио је привремено управу министарства најстаријем ђемералу Лесовају.

— Босанска влада поставила је на место грофа Жежевића Маџара, за окружног начелника у Сарајеву Хрвата Кукуљевића.

— Руске званичне новине обнародовале су указ, којим се ђемерал Черњајев поставља за генералног губернатора у Туркестану.

ИЗ ЛИСТОВА

„Српски лист“ доноси два дописа из Котора, којима се потврђује наша гласовитост вест о крвавим сукобима између аустро-угарске војске и устанка. Ми те дописе износимо нашим читаоцима као доказ да устанак није угушен, напротив, да су устаници против Бесареве војске одржали мегдан; и као даљи доказ да Аустро-Угарска, палећи села и цркве, баш право аустро-угарски врше дело цивилизације и културе.

Котор, 8/20 априла.

Рика тонова још не престаје! Од уторника још траје љута борба крваве још није било од кад је бугарско устаниство у Боки Которској. Три дана крваве битке

по „заповести“ византијског императора. Осим овога види се, да је Јакинта правила „визите“ краљу, као што је и сињој праћео визите, што потврђује израз *causa visitandi*. Бодин је ратовао противу Византинаца, Доброслав је био противу Византинаца, Владимиров отац погинуо у рату противу Византинаца; Владимир је био противу византија, па је како Јакинта, тако Ђорђе био противу Византинаца. За то су се и мењали визитама краљица Јакинта и краљ Владимир.

Са византијцима противу Михаиловића и његове куће, били су Радославићи. Најстарији члан њихе куће, Гонслав, био у Драчу и одатле руководио радњом противу бораца народне независне идеје под окриљем цара Византијског Алексифа и противу свију оних, који су били противу Византијцима. У главном правцу спољне радње били су сложни сви чланови куће Михаиловића, а у правцу унутрашњем разноразни се тиме, што су Доброслав, Јакинта и Ђорђе били противу племенској раздробљености, а „добри Владимир“ био је за жујавијски ред и ток ствари, па је свима опростио, те су синови кнеза Бранислава дошли, заузели своје делове, а у своју радњу управљали по унутрашњем стрица Гонслава, који је живио у Драчу. Кад би дакле преминуо краљ Владимир, онда би дошао најстарији члан краљевске обitelji Доброслав, а тек после њега — Ђорђе Јакинтин син. Радославићи су били и противу Владимира, и противу Доброслава и противу Ђорђа и Јакинте и већ су се признавали као византијски васала.

ли. Кад би они победили, онда нема места ни једном, који није хтео да зависи од Византије. Они су већ с Византијском војском врећали прилику, да о своје Зевту, а византијске гарнизоне да пуште у градове Зетске. Ето како је било у опште стање, па као год што је било у интересу Јакинтиним да нема „Доброслава“, тако је исто било у интересу Радославића, да нема Ђорђа, Јакинте, а поглавито да не стане краља Владимира. Ето одједан и долази, да су „најдрњи људи“ и „непријатељи жујана Вукана“ били и противу краља Владимира, па га отровавши отровним пићем, које је саставила Јакинта у Котору и њима — „непријатељима Вукановима“ дала, и тада су они уверили краља, да га је отровала Јакинта т. ј. учинила му је да умре, у шта је краљ поверовао и њу прогнао „на поље“, а она опет, кад је дознала, да су већ „најдрњи људи“ отровали краља, употреби ту прилику, да своме сину уклони с пута стрица — краља Доброслава. Пре је требао двојичу (Владимира и Доброслава) уклањати. Најдрњи људи уклонили су краља Владимира Јакинта уклони Доброслава. Најдрњи су људи“ кривци што су отровали краља, а Јакинта је опет крива, што је упропастила Доброслава.

Да је краљ Владимир, краљицу Јакинту пр-ликом њене визите, лепо предсуре, нема сумње, да би она успела и краљевим рукама упропастила Доброслава, али кад је он прогна, — она уклони Доброслава рукама људи, у истини оданих краљу.

И гако, они „најдрњи људи“, кад су рукама краљевих министара (слугу) отровали краља, они су га онда и уверили, да му је краљица Јакинта направила да умре, те тиме предупредиле сваке „визите“ између краља и краљице Јакинте, како се не би та ствар пројектувала и сазнала, те би краљ познао како своје „домаће уговоре, тако и отроваче, који су имали своје нарочите намере, које је требао тек јаком и извршити, што би било осујећено, да је краљ познао своје „неверне“ и оне pessime homines. Да је краљ био дубоко убеђен, да му је Јакинта причинила да мора умрети, то се види из његових речи, кад ју угледао код свога кревета, али како и на кој начин, шта и како, он то није знао. Па кад га Јакинта није била на члсто, од чега краљ тако тешко болује, јер у говору она и не спомине онај отров, који је сама начинила и дала „Вукановим“ непријатељима, а то може бити или зато, што је тачно знала од чега краљ болује и хоће да умре, или није тачно знала од чега краљ мора умрети, а у ствари пре се може мислити, да су јој они најдрњи људи и казали, да су краља отровали, па је она већ знала од чега он мора умрети, но су се постарали, да између краља и Јакинте не допусте, да ствар дође до обавештења и споразума, те да краљ умре с убеђењем, да га отровала Јакинта и тиме, да сирече закрлење њезинога сина, а себи да отворе пут на престо. Сада да наведемо речи хроничара: Краљица чула да је краљ лао у кревет и хоће да умре. Она му дође с визитом

— *causa visitandi* — коју кад краљ угледа, преврне му се утроба од јада држећи, разуме се, да га она отровала, па је чак толико бездиста и безобразна да му долази с визитом, за то јој и заповеда, да одлази на поље. Она пак изиша реке стојејима: „Зашто тако ради краљ? Како сам зло ја урадила? Ако хоће да зна господин краљ, ко му је урадио да умре, њему је то урадио стриц Доброслав, ког држи у оковима.“ Ово је Јакинта рекла за Доброслава, вели хроничар, јер га хтео погубити, бојећи се да не заузме краљевство.“ Овде хроничар јасно каже, шта је Јакинта смрала са изговореним речма, а када се говори о прављењу отрова, исти хроничар ништа не замера Јакинти, него просто каже, да су некакви „најдрњи људи“ и „непријатељи жујана Вукана“, отишли у Котор Јакинти, наговорили је (*consiliata*), те направила смртоносно пиће и „дала им га.“ При прављењу отрова хроничар јој не приписује никакву намеру, него се само види, да је она морално покварена жена, што зна вештину прављења отровнога пића и што је послужила непријатељу Вуканове, те направила отров, на им га дала. У овоме случају она налицу на трговца, који не гледају на забрану „да не сме нико продавати отровне ствари“ ипак их продаје незнајући зашто ће коме отров. Како су они „најдрњи људи“ били „Вуканови непријатељи“, пре се може нагађати, да је она направила отровно пиће, које ће бити употребљено противу Вукана. Највише, што јој се може пре-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

на још нема никаквог резултата! — Топови ричу, пушке пуцају, дим се до небеса уздиже са поплаћених кућа, па као да се небо грози данашњом згодом, те је сунце потавнило, небо се зацрвенило, а громови страшно тудње!... Ох!

Јучер 7/19 априла бој се наставио међу Ораховчанима и војницима, који су морали заузети изгубљене позиције у Горњем Ораовцу, околњача „Наутилус“ непрестано је пуцала. Битка се била умирила пред подне, кад ли послје подне сви се усташи изредиле на ораовачко брдо, па ишаху црвену заставу и довикиваху подругљиво околњачи, која стаде на њих сипати ватру. Усташа непомично остале на своје мјесту и једнако викаху, по чему изгледаше да зрна не могу доћи до њих, а и у тајвни су позицијама да се иза природних тврђава могу кристи.

Етог дана пред вече донесоме паробродом „Thurn-Taxis“ 50 рањеника из Рисна. По ријечима пратиоца рањеника на Кривошијама се води још жешћа борба. Тамо војници оперирају са 48 топова, а има до 8000 војника, јер је Намјесник одлучио не прекидати борбу, док не присили усташе да пређу Црногорску границу. Хоће ли овога пута успјети, видјемо ова два три дана, само неки држе да су и усташа одлучили не улазити у Црну Гору. Да се оволика усташа могу уздржати и освајати изгубљене позиције занета је чудно и по томе може се веровати разноврсном гласу, да им је стигла помоћ из Херцеговине.

Борба је синоћ до мркле ноћи трајала, а наставила се опет јутрос раном зором. Јутрос је на усташке почела пуцати и тврђава са „Гловова“ „Наутилус“ све једнако пуца, рек би да војници нису много поцрли у Горњи Ораовац. Борбу је прекинула велика магла која се подигла, па околњаче не знају где ће пуцати. — Све да рањеника има доста на Леденицама и у Рисну, па се чека болнички пароброд „Гарнивано“, који ће их одвести у Горњу Дазмадију и у Трет. — По неким гласовима под Ораовац ће доћи још једна околњача; али ја тој вести не дајем никакве важности, знајући да је ова једна доста, да само чува, да се усташа не преближе мору, јер као што и сам заповедник „Наутилус“ признаје, избачени топови никакве штете не наносе онима по горама.

Из поуздане страве дознајем, да ће Црна Гора уздржати протест против грађења тврђаве више Котора на међи Аустројско-Црногорској.

Котор, 8 априла.

Ономадне 6/18 тек Царска војска ударила је у целу линију против усташа. Било је жестоког боја на све стране. На Драгал су опет солдати допирали без отпора, али пошто на то место стигосе

цити у кравевој смрти, то је то, да је она била несвесно оруђе у рукама „најдржих људи“, али зато је она и кривац и убица краља Доброслава из претеране материнске жеље, да њена деца не седе за туђом трпезом, него други да седе за краљевском трпезом некога сина.

Сада је јасно до оштријости, да су pessimi homines... а. иницији јурпани Велсани, својим начинима какве су они знали, наговорили Јакинту, те им направила отровно пиће. Они отишли у Скедар, па се удружили са краљевим министрима, те ови т. ј. краљеви министри обманули краља, налила му отровно пиће у пепар, а знали су кад му и у које време могу исто пиће дати, па му и даде, те га попио и пао на смртну постелу. И тако су чак они трећи — краљеви министри, преварили и отровали свога краља. Јасно је, да су „најдржих људи“ а „непријатељи Вуканови“, били у досаду са краљевим министрима, и да су дакле „pessimi homines и ministres regi“ једна клика, па је њена цел и намера била различна од цели и намера Јакинте краљевице. Кад је ова „црна“ клика свб отровала краља Владимира, Јакинта предузме да уклони са света Доброслава — свога девера, а да њен син постане краљем. Трговачи краља Владимира имали су намеру да Ђорђе никад не дође на престо, али кад је он са погубио Доброслава ипак дошао на престо: онда су pessimi homines и министри краља Владимира устали противу „краља Ђорђа“. У питању је дакле било ово: По смрти краља Владимира хоће ли доћи на престо отро-

тад усташа отвориле ватру. Борба дуга! Ту се пожевише село. Војници су умакли и сипали на своје позиције Црвенице. Морало је доста глава пасти. Пети дан царска војска запалила је сав горњи Ораовац, одавде се могло видети како куће горе. Куће при мору нису још запалили, јер ту солдати стоје. Очевици кажу, да су јуче и цркве изгорели у Ораовцу, С. Николу, С. Јована и С. Петку. И у Ораовцу било је знатног боја. У уторник, па и јуче цео дан до мркле ноћи топовњача „Наутилус“ пуцала је. Јуче после подне пошла је и друга топовњача под Љуту. Чим је стигла, отворила је ватру против усташа. — Данас једнако пуцају, а видимо је се брда више Гловова топ пуца. Црногорци, који на пазар данас дођоше кажу да су јуче царски војници прешли на црногорску границу, тражећи усташе, и да су пуцајући једну жену рањили, и неке стогове сламе запалили. Говори се да је Стојан Ковачевић дошао у помоћ Кривошијанима са јаким четом војске, а признаје је да ће бити сваке војске умешано....

Прекјуче ишла је војничка колона од Бенија до границе црногорске на старом путу. Ово је други пут да иду прегледати; говори се да ће на врх Праишита при граници, градити фортину.

Није истина да је овде било затвора. Нико од грађана није затворен.

а руски

„Восток“ пише... Што ми нисмо из наше последње војне изведи оне резултате, који су били цел нашег ратовања, узрок је Немачка и Аустрија. Садашњи положај Русије негодан је, и ми морамо у кратком времену гледати да повратимо наш углед и утицај на истоку међу православним Словенима. Ако се то не узмогне друкчије учинити, мораћемо и опет ратовати, али сасвим друкчије по пре. Ми се не смемо у нашем будућем рату све докле зауставити, докле год не постигнемо нашу цел — докле не ослободимо потпуно источне народе. Аустрију не смемо даље трлети у ерским земљама, у Босни и Херцеговини. Њу морамо силом истерави из тих земаља, где она развија највећу тиранију на срамоту данашње цивилизације.

Што се нама изнесе разни бауци, с којима би желели да нас застраше да не ратујемо, то нас неће зауставити на нашем историјском путу. Ми морамо ратовати, а колика је свага руског народа познање тек сад Европа. Мишине смо ми у стању извести на бојно поље за свету словенску ствар. Сваки Рус који може носити оружје изићи ће непријатељу на сустрет, и нема те силе која ће нас победити, па нека устане на нас и сав свет....

ачи, или Ђорђе или Доброслав. Да не дође Доброслав, о томе се *обринула Јакинта*, али ко се борио да Ђорђе не дође — ко се борио противу Ђорђа? Да не дође на престо дукљански Ђорђе, на томе су радили синови и унуци завојевача Требињске архонтје, Радослава т. ј. Византије, (цариградице). Они, дакле „најдржих људи“ и „министри краљеви“ и били су они људи, којима је Владимир издао опрштају, па се они око њега испунали: *Songregavitch ad se omnes fratros suos* (1).

Разуме се, да преко ових људи, Јакинта није могла радити да упропасти Доброслава, јер су они радили да некако читаву кућу Михаилову, а не да спомажу његовог унука Ђорђа. Усташа и осветити невину краљеву главу могли су само *hominesque vero regi т. ј. људи у истини одани краљу*, а они су и били противници и „*опазаклија*“, и *најмилији краљевши министара*, па су били противници и свију других претендената (или говорехи данашњим језиком) ово су били „*краљеви — људи*“ *Владимирови*.

Ето зашто и треба разликовати једну од друге, све ове клике при двору краља Владимира, које су га опкољавале и биле у двору. Пошто су краља „најдржих“ преко краљевих „министара“ отровали, појављују се сада треће врсте људи — *homines vero regi*, да освете невину крв свога краља. На њих се из Грнице и обрати Јакинта обећајући им много (*plurima*), да освете краља, т. ј. да упропасте Доброслава.

1) т. ј. прикупио око себе сву браћу своју

ДНЕВНИК

Страни.

(Дарвинов погреб)

Из Лондона јављају: да је 14 о. мес. после подне био погреб тела Дарвиновог — у храму Вестминстеру (а не у гробљу у Down, како се мислило).

Сандук је био врло прост с једном металном плочом на којој је био само натпис „Чарлс Роберт Дарвин. Рођен 12 Фебруара (31 Јануара 1809. Умро 19 (7) Априла 1882“.

Ма да је пратња била без спошашњег сјаја и без пролаза кроз улице, била је церемонија ипак необично свечана. Сандук је био покривен венцима и цвећем. Крајеве од покрова носили су Херцоци: D'Argyll Derby и амбасадер: Lowell; научењаци: Huxley, Hoocker Lubboch, Wallace и Prattiswood. Сва деца и унуци Дарвинови иђаху за сандуком. У спроводу су били сви славни научењаци Енглески, врло многи чланови парламента, чланови свију учених друстава. Али нико од стране двора. Под званицама жалосне свирке прошао је спровод кроз цркву (у коју је Дарвин био у тишини раније донесен) ка северној препрати, где је Дарвин положен до Хершла (астронома) а недалеко од Њутона.

Црквена церемонија била је потпуна, као при сваком опелу. Дарвин дакле није као што раније рекосмо у прошлом бр. чинио одступ од вероокојског пијетета. Није ни једна беседа говорена, само је погребне молитве читао најстарији духовник.

Дарвин је умро, да му име вечно живи. Нек му вечан буде спомен међу мудрима.

ТЕЛЕГРАМИ

Цетиње (Од нарочитог дописника „Српске Независности.“ Предат 18 априла, 12 час. 45 мин. п. н. стигао 6 час. 10 мин. у вече.)

Четврти концентрични нападај аустројске војске Кривошијани јуче јуначки разбише. Разбијену аустројску војску гонише до утврђених позиција Дворичког Ждријела. Аустројанаца има у том боју 150 мртвих и рањених; Кривошијана тројица. Аустројанци су вандалски разру-

шили цркве и куће кривошијанске.

У „Листку“: „Краљ Владимир II поткрадо се *свише много потрешама*, које ће бити поправљене при одштампавању истог чланака, у засебној брошури.

ПОРУКЕ И ОТПОРУКЕ

Шабац. — г. Кости Живановићу трг. Пријмили смо 6 дн. по још треба да нам пошаљете 7 па онда ће бити пречишћен рачун од 1 Октобра пр. год. до 15 ов. мес. Можете предати новац и г. К. Денићу.

Јагодина. — г. Ђ. Петр. Ради пречишћена рачуна, исплати од овог лица 6 и на огласну таксу 1 и по свега 7 дн. и 50 пара. Подрава обонди.

Тресеник. — г. Р. Зд. Кад нам пошаљете 13 дн. па време од 1 Окт. пр. год. до 15 ов. м. онда ће бити наш рачун пречишћен.

Крајеваци. — г. Спасе П. Николићу. Такав је на Божић кад нам пошаље 7 дн. онда ће бити пречишћен његов рачун од 1 Окт. пр. год. до 15 ов. м. А ради његове олакшице може положити ту суму и књижица г. Б. М. Вуковића.

АДМИНИСТРАЦИЈА
Српске „Независности“

Неки од г. г. претплатника, којима шаљемо лист под адресом, вратили су нам уједанпут по 10—20 бројева, дакле, пошто су месец дана, а неки и дуже примали лист, са натписом да им се више не шиље под адресом, пошто су се код местне поште претплатили, и од ове лист примају.

Ово нам даје повода да замолимо ону господу, која су се код поште претплатила и од ове лист примају, да нам одма врате оне бројеве које и од нас под адресом добијају, јер је штетно за нас да им по 2. броја за једну исту цену шиљемо.

Уједно напомињемо свима који нам шта дугују било од претплате било од штампаних огласа, да изволе што пре пречистити рачуне и понова се предплатити за ову П. четврт.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ

Ових дана печатана је књига *насловом: Неколико чланака једног бералне партије*.

Књига износи више од 50 страница табакне на лепој харта.

Садржина јој је један дн.

Цена је књизи 1 дин је наменуо „Друштво прихода краље српске књижевности“.

Ми ову књигу топло препоручујемо свима које се може добити код администрације „Српске Независности“ и у књижару Веламира Валожића у Београду и у Рашу.

АДМИНИСТРАЦИЈА

„Српске Независности“

ЗА ПРОСВЕТУ И СЛОВУДУ
(Чланци из расправе научног и политичног садржаја из ранијег и доцнијег доба).

Од Стојана Бошковића.

Књига под овим насловом оглашена је била још прошле године, по због разних сметња тек се сада доврнује, аazine готова и раздаће се крајем овог месеца Априла.

Ближи садржај овој књизи означен је овако:

1. Васкрс или значај појаве Христове. Чланци од 1852 год.
2. Преображај просветне струке у Србији. Чланци од 1857 г.

3. Беседа на св. Саву у Зајечару од 1862 г.
 4. О преговору на живот Јула Цеза-
 5. Наполеона III. Реферат од 1865 г.
 6. Прва српска законотворна скупштина.
 7. Расправа о уставним реформама од 1870. (Намера и прилике; послонни ред скупштински; изборни закон; министарска одговорност; досадашње борбе; општи поглед).
 8. Поглед на догађаје последњих година. Чланци од 1873 г.
 9. Предлог Срп. Ученог Друштва о угословенском научном речнику.
 10. Историја света и природне науке.
 11. Говор на главном скупу Ученог друштва 1877 г.
 12. Писмо г. А. Мајкову поводом Сан-Стеванског уговора мира.
 13. Владин предлог о промени Устава.
 14. Расправа из „Нов. Века“.
 15. Слободна штампа. Чланак из „Нов. Века“.
 16. На гробу Александра II.
 17. Догађаји у Бугарској.
 18. Антикрат или цар Нерон и прво велико страдање хришћана у Риму.
 Осим тога долази „Преговор“ о приликама у којима су ове поједине расправе и чланци писани, и о садањем политичном положају Србије.

Књига ће изићи преко 20 штампаних таблица на великој осмини (више од 300 стр.). Цена је за Србију 2 динара а за Аустро-Угарску 1 флр.
 Нарудбине ваља слати *књижевни Вестник* или самој писцу у Београду. На 10 наручених књига даје се 1 ком. за труд. Пријатељи и познаници из унутрашњости Србије и са стране, који би хтели примити на се труд око купувања ушесника, нек се изводе са наручницама својим јавити скорје, те да им се књиге могу одмах спреми, а новце ће послати, кад буду књиге примали и раздали.

Огласи

Г. Г. Члановима беогр. стрелачке друштине.

Управни одбор беогр. стрелачке друштине решио је: да 2 Маја т. б. буде главни годишњи скуп у друштвеном локалу на стрелишту. —
 На овом скупу поднеће се:
 а, извештај управног одбора, о свом раду за ову годину дана; —
 б, бираће се нова управа;
 в, решаваће се о предлозима одбора и појединих чланова. —
 По чл. 29 устројства, треба најмање при решавању да учествује једна четвртина чланова; за то се г. г. чланови умољавају да на скуп горњег дана у 3 часа по подне дођу.
 Уједно се јавља, да ће од сад гађање почињати у 3 часа по подне.
 Одбор.
 бр. 113. 1—3
НА ЂУРЂЕВ-ДАН, КРСТНО Име моје не могу примати посете.
 Ранко Алимпић.
 бр. 114. 1—2

ПЛАЦ У КРАГУЈЕВЦУ

Између комшија: с десне стране Косте Стаменковића меандије, с леве плаца и куће пок. Милана Богдановића бив. судије, с лица узиде која од Лепенце повој први води, и озади потока Ердолијског, — продаје се.
 Који је вољан купити га, нека се ради погодбе обрати г. Николи Ђурђевићу пензионираним начелнику окружном у Крагујевцу.
 бр. 112. 1—3

ДВОКАТНА ТВРДО ОЗИ-

дана кућа на најживљем месту у Београду, продаје се из слободне руке под врло повољним условима.
 Упитати г. Лазу Газибарића, правозаветника из Београда.
 Бр. 76. 3—3

НОВ БИЛИЈАР

има на продају. Упитати у Администрацији „Српске Независности.“
 4—4

ЛИПИК

Јодска бања у Славонији
 (Пожешка Жупанија)
 јужни положај, блага клима
 Отвара се 1 Маја 1882

Јодни извор, 51, Р. ерсе, који се употребљује за купање и пијење дејствује специфично против сифилиса свију степена, шифрофула, шифта, реуматизма, заривлазе, кошних и женских болести, против ескулате пошто здраво брзо води ресорбицији. Код разних очних болести, струматозног увећачања тилдрисе, застарелих рана; као најбољи лек против троничног катарата у стомаку; црева и хоривлазе. Од управе бањеве постављен је за сезону г. Др. Хијерих Керн као лекар у Липику. Даље ординирају г. г. санитетски саветници Др. А. Грегорић и Др. Тома Марк у Накрацу. Пут од Беча или Пеште са јужном железницом до Барча или преко Загреба, Осека, одатле паробродом до Старе Градишке. Из јужних и источних предела жељезницом до Брода, одатле паробродом до Ст. Градишке. На телеграфски захтев шаље управа, кад се тачно онаки долазак, покривена кола у Варич и Ст. Градишке. Јодна вода се продаје код: Н. Mattoni Wien, L. Edeskyty, Mattoni & Wilie, Radolsay und Banyai in Budapest, Mittelbach in Agram, Kopetsky in Essek. Најновије проспекте шаље и даје свако извембе

Badererwaltung in Lipik.
 Бр. 52 1—3

ОРУЖЈЕ ЗА ЛОВ

Сви француски журнари хвале особито г. M Galanda-фабриканта оружја у Паризу, Лијежу и Биржиникуму, зарад ловачких пушака, које два пут даље носе од осталих и концентришу хитац, те добро погађају. Кућа Галаида, најчужвија је у Европи и најодликованија изврешношћу свога фабриката и своје израде, заслуге њене за проналазке и пробитачна цена која је могућа искључно механичким радом свела је цену од 50 на 40 по стотини за обично оружје првих фабриката.
 У овом погледу, кућа Галаида нуди најозбиљније гаранције. Прецизноћ сених карабина; солидноћ и израда; револвера; лепота и тачноћ ловачког оружја; изврешноћ метака, који се не кваре; старане, које води о експедицији, тачном и савесном вршењу поручбина које добија, све ово стекло је овој кући особити глас и им и удостојило је највиших наручбина из Србије, као и из осталог света. М. Галаи, к аутор „дела о оружју“ велика књига илустрована са 60 слика — пушака карабина, револвера итд. Ово дело шаље гратије и франко, на прост захтев преко плаћеног писма адресираног на „M. Galand, fabricant d'armes, 3, rue d' Hauteville, Paris“.

МЕТАЛНИ МРТВАЧКИ САНДУЦИ

Код подписаних има велики избор мртвачких сандука од најмањих до највећих по врло умереној цени.
 Исто тако има и велики избор дрвено-политираних и ливено-гвоздених крстова.
 Браћа Караешићи.

БЛАТНО КУПАТИЛО

„РУСАНДА“
 у Меленцима, Торонталској жупанији у Угарској.
 Почиње се 1 (13) Маја ове год. и траје до половине Септембра. Исто купатило лечи: шкрофле, реому, отоке и ране, особито оне које наступе услед запаљења костију и фраса у костима. Даље лечи укоченост по жилама и зглобовима, разне кожне болести, недостатак крви, неуредно женско време и т. д. Поред купатила се налази добро уређена гостионица, госпоцки опремљени станови за госте, и лепо уређен парк, у коме сваки дан капела свира. Купатило је својина подписане која станује у Меленцима и која даје о свему ближа извешћа.
 У месту се налази пошта и брзојав.
 2—6 Ана Клаић.

НА ЗНАЊЕ

3/15. АПРИЛА О. Г. ОТВАРА СЕ
БАЊА СА ЛАДНОМ ЛЕКОВИТОМ ВОДОМ
 „РУДОЛФСБАД“
 У ДОЊОЈ АУСТРИЈИ

Јужно железничка станица Пајербах, 2 часа са јужном железницом далеко од Беча, лечење водом (електрицитет и масажа); 1 Маја отпочиње лечење са тазе млеком, млеком и свим сортама минералних вода, а 1 Јуна се отвара купатило швиммер 16—18° Реомира, и широко 730 □ метара.
 Рајхенау лежи у једној од најлепших алпских долина Дољне Аустрије, заштићен од свију страна положајем; свежа изворна вода, здрав планински ваздух, добра храна и удобни квартири препоручују бављење у Рудолфсбаду, тој лековитој бањи хладне воде која од 15 година постоји.
 Проспекте доставља на захтевање Инспекција бање бесплатно. Ближа извешћа даје Dr. Ferdinand Siegel Curarzt.
 J. M. Weissnix
 Eigentümer.
 Бр. 44 3—3

А. Т. Ларош награђен са 16.600 франака, 8 медала на изложбама у Паризу 1878 гтд.

QUINA LAROCHE

ЕЛИКСИР ВИНСКИ
 сижељи, опорувајући и против грознице:
 препоручује се против слабости, изнемоглости, неуредности стомака, против застарелих грозница, које се ипсу могу излечити кинином и т. д.
 ИСТА
С ГВОЗЂЕМ
 против малокрвља и бледобе, анемије итд.
 Paris, 22 et 49, rue Drouot et Ph.-ies.

П. П. Наш заступник за Србију, Влашку и Бугарску Г. Коста Н. Алексић, путује продавајући Српске и остале „Лозове“ на месечна одплаћивања оригинала, при чему купац одмах при уплати три рате добија серију и игра на лутрији.

Г. Алексић је од стране банке овлашћен и заступништва по внурености постављати, где ће П. П. лакше уплаћивати и банке квите примати.
 На захтев продају се и оригинали свију лозова по курсу.
 4 Априла 1882 год.
 Београд.
 С поштовањем
 Банкерска и меничка радња
 Е. Адлера.
 из Пеште.

Андреје Ј. Живадиновића трговина
 Кнез Михаилова галица бр. 7
 САД БАШ ДОБИЛА ЈЕ У ВЕЛИКОМ ИЗБОРУ најмодернијих мушких, женских и дечијих обућа, шешира, свеобштег веша, сунцобрана, кишобрана и штациова, кофера и тораба путних, свилених марама око врата што најновије, свакојаке сорте парфема, сапуна, пудера, воде кољон и помада, четака за косу аљине и браду, чешљева, и још много других ситнијих артикала, који овој радњи припадају.
 За доброту еспана, солидну цену и брзу послугу, јамчи горња фирма.
 Бр. 84 5—6

Јодно купатило

BAD HALL

у аустријској царству
 провинцији Горња Аустрија
 Најзватнији јодни извор на континенту од извршене лековите снаге против шифрофула, рахитиса, свих болести удних органа, кропичних запаљења кости и зглавака и њихових последина и т. д. Железничка станица Steyr, Wels и Rohr (Kremsthalbahn).
 Сезона се отвара 3/15 Маја а свршава 18/30 Септембра
 Ближа извешћа даје
 Landes-Badeverwaltung in Bad Hall
 Vom o. d. Landesaussschusse.
 1—6